

“Som on som gràcies al viratge estratègic d'ERC els últims set anys”

Després de la sentència de l'Estatut, quin horitzó ha de tenir Catalunya?

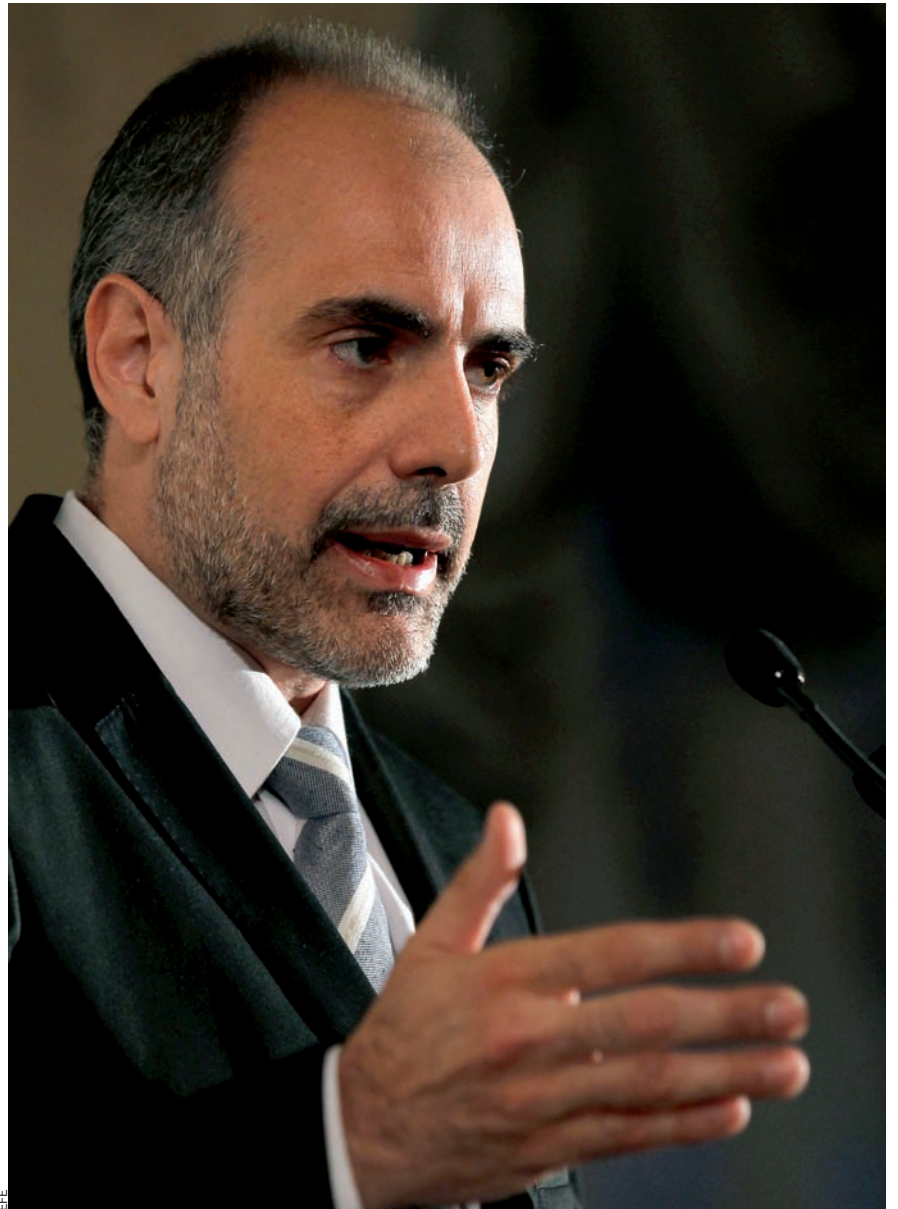
—Nosaltres pensem que la sentència desactiva l'Estatut. Hi ha deixat la carcassa, però l'ha buidat de contingut. En la mesura que no respecta el pacte polític entre Catalunya i Espanya i demostra un menyspreu ostensible cap a la voluntat popular expressada a les urnes, significa una impugnació de l'estat de les autonomies i, consegüentment, origina una crisi d'estat i obre novament un debat sobre el model territorial que semblava que des del 2004 s'enfocava cap al projecte de l'Espanya plural. El fracàs i la deriva estatutària no és tan sols un engany en termes històrics, sinó que demostra que quaranta anys més tard l'Espanya democràtica no és capaç de desplegar una entesa lúcida entre centre i perifèria basada en l'equitat i el reconeixement sincer de la plurinacionalitat. Per això, per a nosaltres, com a independentistes, s'obre una oportunitat.

—Quina?

—Nosaltres ni estem contents ni volem caure en el derrotisme. Ni estem contents, com algú diu, perquè podem fer un càlcul egoista i partidista a partir del desastre, ni creiem que hàgim de caure en el derrotisme, perquè això no és Cartago destruïda pels romans: ja fa segles que hem de suportar l'anul·lació política per part de l'Espanya més negra. Veiem això com una oportunitat en el sentit que, al Principat, les eleccions previstes per a la tardor es poden presentar com un referèndum sobre la fiabilitat o no de l'estat autònom. I aquí la disjuntiva és molt clara: o quedar-nos igual o pitjor, anar cap enrere, o bé reclamar obertament el dret de decidir, que és l'opció que ha pres Esquerra.

—L'horitzó, doncs, és aquest plantejament del dret de decidir?

Joan Ridao (Rubí, 1967) va ser el ponent d'Esquerra a l'Estatut del 30S i ara és portaveu al Congrés. Analitza la sentència i suggereix un “gest de rebel·lia” i una “Solidaritat Catalana” a Madrid.

—Sí. A diferència d'autonomistes i federalistes o postfederalistes, que es pensaven que encara hi havia alguna possibilitat d'entesa, nosaltres vam dirigir la brúixola a partir de la primera retallada de l'Estatut –i per això vam votar-hi que no– i vam situar el dret de decidir al nord de la nostra acció política. Això, a més, ho hem concretat ara al final d'aquest cicle històric –de l'actual legislatura– al Parlament del Principat proposant obertament per a la pròxima legislatura una consulta sobre el dret de decidir. Entre més coses, perquè hi ha fenòmens nacionals ben pròxims a nosaltres, com és el cas de Flandes o el cas d'Escòcia, i de més llunyans, com el del Quebec, que indiquen que aquesta és la bona direcció al si d'Europa mateix.

En segon lloc, perquè, a més a més, hem legislat sobre consultes populars, la societat civil ha organitzat durant mesos consultes populars, hi ha una iniciativa popular en curs al Parlament... Jo crec que tot va en aquesta direcció. Això és indiscutible. Després de la caducitat del sistema autonòmic, després de la ratificació de la impossibilitat de millorar o incrementar l'autogovern dins el marc de la Constitució, crec que la sentència interpel·la directament a autonomistes i federalistes, sobretot a aquests últims, que hauran de decidir aquestes pròximes eleccions si volen jugar a casa o volen continuar jugant en camp contrari.

—El dret de decidir com a opció té el problema que qualsevol referèndum ha de rebre el vist-i-plau de l'estat.

—No podem ser captius ni presoners del marc legal. Hi ha exemples ben evidents de com es reforma la legalitat per ajustar-se a les necessitats i demandes socials. Sempre dic que un projecte polític col·lectiu ha d'aportar una àmplia majoria social. Si tu tens al darrere una àmplia majoria social, això no hi ha qui ho pari. Recordo que, en el cas de Montenegro, la UE i l'OTAN hi eren radicalment contraris –igual com en el cas de Kosovo–, i han acabat tutelant i fixant les regles d'aquest procés.

—Esquerra traurà profit electoral de la sentència?

—No m'agrada parlar d'aprofitament, perquè sembla que actuem amb

càlculs egoistes. Nosaltres no som partidaris del *com més malament, millor*. La sentència és un cop molt dur, malgrat que vam advertir que això no portava enlloc. Dit això, analitzaré dos elements. Això que ha passat ens permet de construir un relat coherent sobre allò que hem fet aquests últims anys.

—Per què?

—Podem dir clarament que som on som gràcies, en bona part, a aquest viratge estratègic que ha fet Esquerra els últims set anys. Contra els qui diuen que no hi ha hagut avenços en el terreny nacional o de l'autogovern, queda clar que no únicament hem precipitat el debat, sinó que hem posat molta gent davant el mirall a l'hora de decidir el seu futur. Ara dependrà que a les pròximes eleccions tothom posi les cartes sobre la taula i que hi hagi un pronunciament com més ampli millor contrari a l'autonomisme. I això és gràcies a la nostra estratègia. L'inici d'aquesta transició lenta cap a l'estat propi té molt a veure amb la nostra estratègia.

En segon lloc, estem convençuts que els qui van contra la sentència i els qui siguin independentistes –o els qui no ho són però creuen que la independència és la millor sortida per a fer avançar el país– ho tenen molt clar: la disjuntiva és anar a votar forces autonomistes o anar a votar independentisme. En la mesura que hi ha un referent útil de l'independentisme, que és Esquerra –deixant de banda aventurismes o projectes personalistes–, l'independentisme té una oportunitat molt bona en aquestes eleccions.

—Si la sentència afecta la qüestió de la llengua, que no la reconeix com a “preferent”, el finançament i el síndic de greuges, estem pitjor ara que abans?

—Pitjor que amb l'Estatut del 79?

—Sí.

—Caldrà fer-ne una anàlisi acurada, però hi ha aspectes en què hi ha una clara involució, com per exemple en matèria lingüística. El caràcter “preferent” del català a les administracions és un concepte que es deriva del concepte de llengua pròpia, i això ja era a l'Estatut del 79. I el caràcter de llengua preferent era a la llei de política lingüística de l'any 1998, que no va ser impugnada. Per dir coses en què

hem anat enrere... Dependrà també de la interpretació que faci de l'apartat de la justícia. Si la interpretació és que no hi pot haver cap òrgan que, de manera descentralitzada, gestioni aspectes d'un dels poders de l'estat –la justícia– i, per tant, que el poder judicial és impermeable a l'estat autonòmic, doncs seria un element que interpretaria per primera vegada tot el títol VI de la Constitució relatiu a la justícia.

—Com hi ha de respondre la classe política, la societat civil i la ciutadania?

—El president de la Generalitat va fer una declaració institucional –de la qual diferim només perquè no volem acatar la sentència. En segon lloc, s'ha de desplaçar el debat al Parlament, no al govern, i s'hauria d'intentar aprovar una resolució almenys en part unitària; en tercer lloc, la mobilització popular ha de ser un èxit i, en quart lloc, no descarto que hi hauria d'haver un gest a manera de desafiament o rebel·lia institucional de cara a Madrid.

—Dieu que no descarteu un gest de “desafiament o rebel·lia institucional”. Però el proposeu?

—N'hem de parlar i no vull aventurar res. Ens hem compromès a fer-ho de manera conjunta.

—Qui?

—Els quatre partits catalanistes.

—Ha dit al començament que això és una “impugnació de l'estat de les autonomies” i una “crisi d'estat”. Com pensa actuar, d'ara endavant, Esquerra a Madrid?

—D'entrada, el 14 tenim un debat de política general on pensem exposar de forma dura aquesta anàlisi de la situació. En segon lloc, amb la mateixa cautela que he dit això del gest de rebel·lia, penso que la política espanyola és un terreny adobat per a la repetició, almenys en una qüestió tan greu com és aquesta, de la Solidaritat catalana. Aquí s'obren diverses opcions, però és possible alguna mena d'acció concertada. Ara bé, no m'agrada emplaçar als partits a fer coses des dels mitjans de comunicació –ni que els altres partits ho facin– i per això voldria deixar-ho aquí. Estic convençut que sabrem trobar una fórmula d'acció conjunta a Madrid.

Alex Milian